

TALE VIBHAG SHIKSHAN PRASARAK MANDAL'S

D. G. TATKARE ARTS & COMMERCE COLLEGE, TALA

Tal. Tala, Dist. - Raigad - 402 111

QUESTION PAPER (NEP-2020)

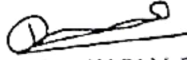
CLASS-S.Y.B.A	SEM-III	YEAR- OCT-2025
Subject	(Groups- Geography & Economics)	

SR.NO.	Geography	Economics
1	NSS-Introduction to National Service Scheme	NSS-Introduction to National Service Scheme
2	महाजालावरील लेखन कौशल्य -२	महाजालावरील लेखन कौशल्य -२
3	Fundamental of Family Business	Fundamental of Family Business
4	Geography of Rural Settlement	Geography of Rural Settlement
5	Surveying Skills in Human Geography	Rural Enterprises
6	Demography	Macro Economics- I
7	Social Geography	Banking in india-I

TALE VIBHAG SHIKSHAN PRASARAK MANDAL'S
D.G.TATKARE ART'S & COMMERCE COLLEGE TALA
TALA - RAIGAD.

S.Y.B.A.SEM-III (NEP) EXAMINATION OCTOBER 2025

S.N.	DAY	DATE	TIME	GROUPS	
				Geography	Economics
1	MONDAY	13-10-2025	09.00 TO 10.00	NSS ✓	NSS ✓
			10.30 TO 11.30	लेखन कौशल्ये-२ महाजालावरील लेखन ✓	लेखन कौशल्ये-२ महाजालावरील लेखन ✓
2	Tuesday	14-10-2025	09.00 TO 11.00	Fundamental of Family Business ✓	Fundamental of Family Business ✓
			11.30 TO 12.30	Assignment Submission	Assignment Submission
3	Wednesday	15-10-2025	09.00 TO 11.00	Geography of Rural Settlement ✓	Geography of Rural Settlement ✓
			11.30 TO 12.30	Surveying Skills in Human Geography ✓	Rural Enterprises ✓
4	Thursday	16-10-2025	09.00 TO 11.00	Demography ✓	Macro Economics-I ✓
			11.30 TO 12.30	Social Geography ✓	Banking in India -I ✓

EXAMINATION INCHARGE
D.G.Tatkare Arts & Com. College
Tala, Raigad - 402111

University of Mumbai
Tale Vibhag Shikshan Prasarak Mandal's
D. G. Tatkare Arts and Commerce College Tala Raigad

Semester III Examination October 2025

Class- S.Y.B.Com / S.Y.B.A

Subject Code:

Sub - NSS

Date: 13/10/2025

Marks-30

Time- 01.00 Hrs.

- Note: 1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.

प्र.१ योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा

०६ गुण

- a) _____ यांना 'भारतीय सामाजिक सुधारणा चळवळीचे जनक' म्हणून ओळखले जाते.
अ) महात्मा गांधी ब) महात्मा फुले क) राजा राममोहन रॉय ड) स्वामी विवेकानंद
- b) _____ कायदा १८२९ साली सतीप्रथा बंद करण्यासाठी करण्यात आला.
अ) विधवा पुनर्विवाह कायदा ब) बालविवाह प्रतिबंध कायदा क) सती प्रतिबंध कायदा
ड) सामाजिक सुधारणा कायदा
- c) राष्ट्रीय सेवा योजना (NSS) ची स्थापना _____ साली झाली.
अ) १९४७ ब) १९६९ क) १९७५ ड) १९५०
- d) _____ यांनी सत्यशोधक समाजाची स्थापना करून जातिभेदाविरुद्ध लढा दिला.
अ) राजा राममोहन रॉय ब) ज्योतिबा फुले क) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
ड) स्वामी विवेकानंद
- e) NSS स्वयंसेवकांसाठी प्रभावी संवादासाठी _____ कौशल्य आवश्यक आहे.
अ) नेतृत्व कौशल्य ब) संवादकौशल्य क) तांत्रिक कौशल्य ड) लेखनकौशल्य
- f) महात्मा गांधींनी अस्पृश्यांना _____ या नावाने संबोधले.
अ) दलित ब) अनुसूचित जाति क) हरिजन ड) शूद्र

प्र.२ टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)

०६ गुण

- a) महात्मा ज्योतिबा फुले यांचे योगदान
b) NSS स्वयंसेवकांसाठी आवश्यक कौशल्ये
c) सहानुभूती व सामाजिक संवेदनशीलता
d) महात्मा गांधींचा अहिंसेचा मार्ग

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या

१८ गुण

- a) भारतातील सामाजिक कार्यांच्या इतिहासाचे विश्लेषण करा आणि प्रभावी सामाजिक सुधारक होण्यासाठी आवश्यक गुणांचे मूल्यांकन करा.
b) संत गाडगे बाबा यांचे सामाजिक सुधारक म्हणून योगदानाचे सविस्तर विश्लेषण करा.
c) NSS स्वयंसेवकांच्या सौम्य कौशल्ये व जीवनकौशल्ये प्रत्यक्ष जीवनात कशी उपयोगी पडतात हे स्पष्ट करा.
d) राष्ट्रीय सेवा उपक्रमांमध्ये सामाजिक न्याय, समता व सहानुभूतीची भूमिका स्पष्ट करा.
e) NSS स्वयंसेवकांसाठी नेतृत्वगुण व संघभावनेचे महत्व तपासा

University of Mumbai
Tala Vibhag Shikshan Prasarak Mandal's
D.G. Tatkare Arts and Commerce College Tala, Raigad
S.Y.B.A. /S.Y.B.Com- Semester – III

Subject: लेखन कौशल-२(महाजालावरील लेखन) AEC
Total Marks: 30

Time: 1 Hrs
Date: 13/10/2025

सूचना : १.खाली दिलेल्या ३ प्रश्नांपैकी कोणत्याही २ प्रश्नाची उत्तरे लिहा

- प्र १ दीर्घांतरी प्रश्न १५ गुण
- अ) अनुदिनी(ब्लॉग) लेखनाची भूमिका स्पष्ट करा .
किंवा
- ब) विकिपीडिया वरील लेखनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- प्र २ दीर्घांतरी प्रश्न.
- अ) फेसबुकची वैशिष्टे लिहा.
किंवा
- ब) आभासी कट्ट्याची वैशिष्टे आणि उपयोग लिहा.
- प्र ३ बहुपर्यायी प्रश्न . (कोणत्याही १५ प्रश्नांची उत्तरे लिहा १५ गुण
१. ब्लॉग लेखनात कोणता घटक सर्वात महत्वाचा असतो ?
१.भाषा २. संक्षिप्तता ३. वैयक्तिक अनुभव ४. व्याकरण
२. विकिपीडिया लेखन कोणत्या भाषेत असते ?
१.वैचारिक २. कथा स्वरूपात ३.ज्ञानकोशीय ४. वैयक्तिक
३. विकिपीडिया लेख कोण तयार करू शकते ?
१.केवळ शिक्षक २. लेखक ३. कोणीही ४. पत्रकार
४. ब्लॉग साठी कोणते माध्यम उपयुक्त आहे ?
१.वॉट्सएप २. वर्डप्रेस ३. विकिपीडिया ४. फेसबुक
५. ब्लॉग लेखनात 'Tags' म्हणजे काय ?
१.शीर्षक २. उपशीर्षक ३. प्रतिमा ४. विषय सूची
६. 'विकिपीडिया लेखात काय टाळावे ?
१.तथ्य २. उपशीर्षके ३. संदर्भ ४. वैयक्तिक मत
७. ब्लॉग लेखन कुठे करता येते ?
१.Wikipedia 2.Google Maps 3.Blogger 4. Moodle
८. विकिपीडिया लेखात सर्वात महत्वाचे काय असते ?
१.अनुभव २. सत्य माहितो ३. कथा ४. विनीद
९. 'उपयोजित मराठी' हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे ?
१.केतकी मोडक २. मो.रा.वाळिंबे ३.पृथ्वीराज तौर ४.मीरा जोशी
१०. ' अनुदिनी'हा शब्द कोणत्या इंग्रजी शब्दासाठी वापरला जातो ?
१.विकिपीडिया २.फेसबुक ३.ट्विटर ४.ब्लॉग
११. ' आभासी कट्टा' म्हणजे काय ?
१.शारीरिक कट्टा २. डिजिटल चर्चासत्र ३.पुस्तकाचे भाव ४.जाहिरात

१. जाहिरात वर कोणत्या मध्ये ६ वाशष्ट कशासाठी वापरतात ?
१. जाहिरात २. सार्वजनिक पोस्टसाठी ३. खास लोकांसाठी ४. यातील नाही
१३. कोणत्या 'App' वर ग्रुप मध्ये फक्त फोटो पाठवता येतात ?
१. वॉट्सएप २. इन्स्टाग्राम ३. फेसबुक ४. ट्विटर
१४. खालील पैकी कोणते सोशल मिडिया चे माध्यम नाही ?
१. फेसबुक २. ट्विटर ३. इन्स्टाग्राम ४. पत्र
१५. एक्स वर कोणत्या घटकामुळे चर्चेला चालना मिळते ?
१. टोकन्स २. थ्रेड्स ३. रीलस ४. रीलोडस
१६. सोशल मिडिया ग्रुप लेखनात कोणती गोष्ट टाळावी ?
१. द्वेषयुक्त भाषा २. माहितीपूर्ण मजकूर ३. सकारात्मक संवाद ४. विचार प्रवर्तक लेख
१७. 'डिजिटल कट्टा'चा संकल्पनेचा उपयोग कोणत्या विषयावर होतो ?
१. सिनेमा प्रदर्शन २. शालेय प्रवेश ३. ऑनलाईन चर्चा ४. फोटोशूट
१८. फेसबुक ग्रुप मध्ये पोस्ट कोण मंजूर करू शकते ?
१. कोणीही २. फक्त एडमीन ३. इन्स्टाग्राम वापरकर्ता ४. मोडरेटर
१९. इन्स्टाग्राम वर कोणता घटक ग्रुप सारखा कार्य करतो ?
१. कमेंट २. हाशटॅग ३. लाईव्ह व्हिडीओ ४. बायो
२०. फेसबुक काय आहे ?
१. पुस्तक २. निसर्ग ३. वही ४. सोशल मिडिया माध्यम

Subject: Funda
Total Marks:
Instruction

Q.1 Ans

a.

b.

Subject: Fundamentals of Family Business (OE)
Total Marks: 60

Time: 09:00 To 11:00
Date: 14/10/2025

Instructions: 1. All questions are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 Answer the Following Questions. (Any One) 10 Marks
खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही एक)
- a. Analyse the characteristics of family business management.
कौटुंबिक व्यवसाय व्यवस्थापनाची वैशिष्ट्ये विशद करा.
- b. Explain the role and challenges of women in the family business.
कौटुंबिक व्यवसायातील स्त्रीची भूमिका आणि आव्हाने स्पष्ट करा.
- Q.2 Answer the Following Questions. (Any One) 10 Marks
खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही एक)
- a. Elaborate significance of strategic planning in family business.
कौटुंबिक व्यवसायातील धोरणात्मक नियोजनाचे महत्त्व सविस्तर स्पष्ट करा.
- b. Explain strategic generation theory of family business management.
कौटुंबिक व्यवसाय व्यवस्थापनातील 'धोरणात्मक पिढी सिद्धांत' स्पष्ट करा.
- Q.3 Answer the Following Questions. (Any One) 10 Marks
खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही एक)
- a. State the role of governance in family business.
कौटुंबिक व्यवसायातील प्रशासनाची भूमिका सांगा.
- b. Explain the principles of conflict management in family business.
कौटुंबिक व्यवसायातील संघर्ष व्यवस्थापनाची तत्वे स्पष्ट करा.
- Q.4 Answer the Following Questions. (Any One) 10 Marks
खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही एक)
- a. Explain the factors influencing in family business succession.
कौटुंबिक व्यवसायातील उत्तराधिकारावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
- b. Describe the concept of 'Leadership' and state its importance in family business.
'नेतृत्व' या संकल्पनेचे वर्णन करून कौटुंबिक व्यवसायातील त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- Q.5 Short Notes. (Any Four) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20 Marks
- a. Types of Family Business कौटुंबिक व्यवसायाचे प्रकार
- b. Importance of Family Business कौटुंबिक व्यवसायाचे महत्त्व

मुंबई विद्यापीठ

तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळाचे

द. ग. तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय तळा, रायगड

Sem -03 Exam - 2025

वर्ग - S.Y.B.A.

मार्क - 60

विषय - ग्रामीण वस्ती भूगोल (M - 01)

वेळ - 02 तास - 09:00 - 11:00

दिनांक - 15 / 10 / 2025

सूचना - 1) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे.

2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

3) नकाशा स्टॅन्सिल वापरण्यास परवानगी आहे

Q.1) ग्रामीण वस्ती भूगोलाचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.

OR

15

ग्रामीण वस्त्यांची उत्क्रांती व वाढ यावर भौगोलिक माहिती लिहा.

Q.2) ग्रामीण वस्त्यांचे कार्यानुसार प्रकार स्पष्ट करा.

OR

15

ग्रामीण वस्त्यांचा आकृतीबंध किंवा प्रकार सांगा.

Q.3) ग्रामीण वस्तीवर परिणाम करणारे प्राकृतिक व आर्थिक घटक स्पष्ट करा.

OR

15

ग्रामीण वस्त्यांची श्रेणी स्पष्ट करा.

Q.4) भारतातील घरांचे प्रकार व बांधकाम साहित्याची माहिती लिहा.

OR

15

भारतातील ग्रामीण विकासाचे धोरण स्पष्ट करा.

University of Mumbai
Tale Vibhag Shikshan Prasarak Mandal's
D. G. Tatkare Arts & Commerce College Tala, Raigad.
Semester - 01 Exam - 2025

Class – SYBA

Marks - 60

Subject - Geography of Rural Settlement (M-1)

Time - 02 Hours

Date: / /2025

-
- Instructions - 1) All questions are mandatory to be solved.
2) Draw neat diagrams wherever necessary.
3) Use of map stencil is allowed.
-

- Q.1) Explain the nature and scope of rural settlement geography.
OR 15
Write geographical information on the evolution and growth of rural settlements.
- Q.2) Explain the types of rural settlements according to their function.
OR 15
State the structure or types of rural settlements.
- Q.3) Explain the natural and economic factors affecting rural settlements.
OR 15
Explain the categories of rural settlements.
- Q.4- Write information on the types of houses and construction materials in India.
OR 15
Explain the policy of rural development in India.

मुंबई विद्यापीठ

मुंबई विद्यापीठ

तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळाचे

द. ग. तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय तळा, रायगड

Sem -03 : Exam - 2025

वर्ग - S.Y.B.A.

मार्क - 30

विषय - मानवी भूगोलातील सर्वेक्षण कौशल्य (SEC)

11:30 to 12:30

वेळ - 01तास

दिनांक 15/10/2025

सूचना - 1) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे.

2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

3) नकाशा स्टॅन्सिल वापरण्यास परवानगी

Q.1) सर्वेक्षणाचे प्रमुख प्रकार स्पष्ट करा.

OR

15

सर्वेक्षणाची वैशिष्ट्ये आणि महत्त्व सांगा.

Q.2) महाबळेश्वर येथील पावसाळी पर्यटन सर्वेक्षण अहवाल तयार करा.

OR

15

तुम्हाला आवडलेल्या पर्यटन केंद्राची सर्वेक्षण माहिती लिहा.

University of Mumbai
Tale Vibhag Shikshan Prasarak Mandals
D.G.Tatkare Arts & Commerce College Tala, Raigad.

Semester - 01 Exam - 2025

Class - SYBA.

Marks - 30

Subject - Survey Skills in Human Geography (SEC)

Time - 01 Hours

Date : / /2025

-
- Instructions** - 1) Solving all the questions is mandatory.
2) Draw neat diagrams wherever necessary.
3) Permission to use map stencil
-

Q.1) Explain the main types of survey.

OR

State the features and importance of survey.

15

Q.2) Prepare a monsoon tourism survey report at Mahabaleshwar.

OR

Write the survey information of a tourist center of your choice.

15

मुंबई विद्यापीठ
तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळाचे.
द.ग.तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय,तळा,रायगड.
बी.ए.द्वितीय वर्ष - सेमिस्टर - III

विषय : लोकसंख्याशास्त्र
एकूण गुण : ६०

वेळ : ०९:०० ते ११:००
दिनांक : १६/१०/२०२५

सूचना : सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे .

सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

आवश्यक तेथे सुबक आकृती काढा.

- प्रश्न १ ला खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. १५ गुण
- अ) लोकसंख्या शास्त्राची व्याख्या व स्वरूप स्पष्ट करा.
ब) लोकसंख्या शास्त्राचा इतर विषयाशी असणारा संबंध सांगा.
क) भारतीय लोकसंख्येची वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा.
- प्रश्न २ रा खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. १५ गुण
- अ) प्रजनन क्षमतेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
ब) विवाह क्षमतेवर परिणाम करणाऱ्या घटकांची चर्चा करा.
क) प्रमाणित जन्मदर संकल्पना सविस्तर लिहा.
- प्रश्न ३ रा खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. १५ गुण
- अ) स्थलांतर म्हणजे काय स्थलांतराचे प्रकार विषद करा.
ब) हॅरीस टोडॅरो चे स्थलांतराची प्रतिमान स्पष्ट करा.
क) भारतातील शहरीकरणाच्या समस्येचा आढावा द्या.
- प्रश्न ४ रा खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. १५ गुण
- अ) २०११ च्या जनगणनेची ठळक वैशिष्ट्ये लिहा
ब) कुटुंब कल्याण कार्यक्रमाचे महत्त्व विषद करा.
क) भारतातील लोकसंख्येचा अंदाज लिहा.

तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळाचे
द. ग. तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय तळा, रायगड
Sem -03 Exam - 2025

वर्ग - S.Y.B.A.

मार्क - 30

विषय - सामाजिक भूगोल (M - 01)

वेळ - 01तास

दिनांक - / / 2025

सूचना - 1) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे.

2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

3) नकाशा स्टेटिसल वापरण्यास परवानगी आहे.

Q.1-सामाजिक भूगोलाचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.

OR

15

सामाजिक भूगोलाचे महत्त्व सांगा.

Q.2-धर्माचे प्रमुख प्रकार सांगून सामाजिक समस्या स्पष्ट करा.

15

OR

धर्माचे प्रकार सांगून वंशीय संघर्ष स्पष्ट करा.

मुंबई विद्यापीठ
तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळाचे.
द.ग.तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, तळा, रायगड.
बी.ए. प्रथम वर्ष - सेमिस्टर - I

विषय : भारतातील बँक व्यवस्था.
एकूण गुण : ३०

S.Y.B.A.

वेळ : ११.३० ते १२.३०
दिनांक : १६/१०/२०२५

सूचना : सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
आवश्यक तेथे सुबक आकृती काढा.

प्रश्न १ ला	खालील पैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा.	१० गुण
अ)	भारतातील बँकिंग पद्धतीच्या परिचय द्या.	
ब)	नाबार्डच्या कार्याचा आढावा द्या.	
प्रश्न २ रा	खालील पैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा.	१० गुण
अ)	मध्यवर्ती बँकेचे पारंपारिक कार्य विषद करा.	
ब)	मध्यवर्ती बँकेच्या मौद्रिक धोरणाची रचना सांगा.	
प्रश्न ३ रा	टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)	१० गुण
अ)	प्रादेशिक ग्रामीण बँक	
ब)	विदेशी बँका	
क)	मध्यवर्ती बँकेच्या आधुनिक कार्य	
ड)	मौद्रिक धोरणाची अंमलबजावणी	

University of Mumbai
Tala Vibhag Shikshan Prasarak Mandal's
D.G. Tatkare Arts and Commerce College Tala, Raigad
S.Y.B.Com - Semester – I

Subject: : Micro Economics of Factor Pricing

Class :- S.Y.B.Com

Time: 10:30 TO 11:30

Total Marks: 30

Date:15 /10/2025

Instructions: 1. Attempt Any 2 Out of 3 Questions.

2. Numbers to the right indicate points.

- Q.1**   **A) Answer the following** **15 Marks**
- A)** शहरी भागातील भाडे निर्धारणावर परिणाम करणारे मागणी व पुरवठा घटकांचे विश्लेषण करा.
Analyze the demand and supply factors affecting rent in urban areas.
- B)** सध्याच्या संस्थांमध्ये कार्यक्षम वेतन सिद्धांताचे महत्त्व मूल्यांकन करा.
Evaluate the importance of Efficiency Wage Theory in present-day organizations.
- C)** कामगारांची वैशिष्ट्ये व त्यांचा वेतन निर्धारणावर होणारा परिणाम तपासा.
Examine the characteristics of labour and their effect on wage determination
- Q.2**   **Answer the following** **15 Marks**
- A)** नफ्याच्या नवोपक्रम सिद्धांताची व जोखीम वहन सिद्धांताची तुलना करा.
Compare the Innovation Theory of Profit with the Risk-Bearing Theory of Profit
- B)** नाममात्र वेतन व वास्तविक वेतन यांमधील फरक योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
.Distinguish between nominal wages and real wages with suitable examples.
- C)** सामान्य नफा व अतिसामान्य नफा यांतील भेदाचे विश्लेषण करा.
Analyze the distinction between normal profit and supernormal profit.

मुंबई विद्यापीठ
तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळाचे.
द.ग.तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, तळा, रायगड.
बी.ए. प्रथम वर्ष - सेमिस्टर - III

विषय : ग्रामीण उद्योजकता.
एकूण गुण : ३०

द्वितीय

वेळ : ११:३० ते १२:३०
दिनांक : १५/१०/२०२५

सूचना : सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे .

सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

आवश्यक तेथे सुबक आकृती काढा.

- प्रश्न १ ला खालील पैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. १० गुण
- अ) ग्रामीण उद्योजकतेचे महत्व सविस्तर लिहा.
ब) उद्योजकाच्या गुणाची माहिती द्या.
- प्रश्न २ रा खालील पैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. १० गुण
- अ) कृषी क्षेत्रातील नवीन उद्योजकतेची माहिती लिहा.
ब) कुक्कुटपालन बिगर शेती क्षेत्रातील उद्योजकता संधी यावर टिपण लिहा.
- प्रश्न ३ रा टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) १० गुण
- अ) पर्यावरणीय उद्योजकता.
ब) स्वयंसहायता बचत गट
क) सेंट्रिय शेती
ड) साठवणूक व विपणन क्षेत्रातील संधी.

मुंबई विद्यापीठ
तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळाचे.
द.ग.तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, तळा, रायगड.
बी.ए.द्वितीय वर्ष - सेमिस्टर - III

विषय : स्थूल अर्थशास्त्र - I
एकूण गुण : ६०

वेळ : ०९:०० ते ११:००
दिनांक : १६/१०/२०२५

सूचना : सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे .

सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

आवश्यक तेथे सुबक आकृती काढा.

- प्रश्न १ ला खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. १५ गुण
- अ) स्थूल अर्थशास्त्राचे महत्त्व लिहा.
ब) परंपरागत अर्थशास्त्राचे मुख्य तत्वे सांगा.
क) आर्थिक वाढ म्हणजे काय ? आर्थिक वाढीचे महत्त्व विषद करा.
- प्रश्न २ रा खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. १५ गुण
- अ) 'से'च्या बाजार नियमाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) प्रभावी मागणीच्या तत्वाचे महत्त्व सांगा.
क) व्यापार चक्राचे प्रकार सविस्तर लिहा.
- प्रश्न ३ रा खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. १५ गुण
- अ) बचतीची विविध कार्ये विषद करा.
ब) गुंतवणूक भूमिकाचे महत्त्व सविस्तर लिहा.
क) पैशाचा भ्रमण वेग ही संकल्पनेची माहिती द्या.
- प्रश्न ४ रा खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. १५ गुण
- अ) व्यापारी बँकेची कार्ये स्पष्ट करा.
ब) व्यापारी बँकेच्या ताळेबंद दर्शावा.
क) मध्यवर्ती बँकेची कार्ये सांगा.